

Tegen half zes bereikten we eindelijk, geheel doorweekt, de koffietuinen der onderneming „Soengai Lambai”, waar meer naar beneden ook rubberboomen geplant waren. Na mijn verblijf van drie maanden achtereen in het oerbosch, gaf de regelmaat in den rubberaanplant wel het duidelijkste aan, dat het eind van dien langen tocht was gekomen. De door mij bestelde auto bleek reeds op me te wachten in de garage van den kebon-eigenaar. De mooie Hupmobile (gouvernementsauto) leek mij na het verblijf in de rimboe wel het non plus ultra van beschaving.

Moe en hongerig als ik was, zou ik gaarne één nacht op de onderneming hebben doorgebracht vóór te vertrekken. Gelukkig bleek bij informatie, dat de eerste pasanggrahan niet ver meer verwijderd was, en begon ik welgemoed aan het uitbetalen van de koelies, die mij ook een groot deel van de reeds lang verdiende gelden in bewaring hadden gegeven. Daarna een frisch bad, mijn natte rimboekleeren verwisseld voor een wit pakejan en nog genietende van het heerlijk gevoel weer droge kleeren aan het lijf te hebben, stapte ik in de auto, die inmiddels was voorgekomen. Om half acht begon de nachtelijke rit, en na nog geen vel uur had ik de pasanggrahan te Moeara Laboeh bereikt en daarmee het eindpunt van den tocht over den Barisan-keten.

Buitenzorg.

H. A. B. BÜNNEMEIJER.

ENIGE STAALTJES VAN PARASITISME UIT HET INSEKTENRIJK.

Each little fly has on its back
Another fly to bite him,
And this one has another one,
And so at infinitum.

Dit is een engels kreupel-rijmpje, dat het parasitisme en hyperparasitisme op aardige wijze omschrijft.

Er zal bezwaarlijk een lid van het dierenrijk, de mens incluis, te vinden zijn, dat in dit opzicht vrij uitgaat en dat niet aan de een of andere ongenode logee voor langer of korter tijd de kost moet geven. Veelal zijn het lager georganiseerde dieren, die de rol van parasiet vervullen, doch ook het zo hoog ontwikkelde gilde der insekten telt talloze leden, die liever klaplopen, dan op eerlijke wijze aan de kost te komen.

Ik wil hier slechts van een paar gevallen melding maken, die, voor zover ik kon nagaan, nog niet bekend waren.

In de Tropische Natuur jaargang 1916 pag. 101 gaf ik reeds afbeeldingen van parasitese mijtenlarven op de vleugels van verschillende libellensoorten. Men zou zo op 't eerste gezicht zeggen, dat een libellenvleugel al een heel droog brokje was, waaruit niet veel voedsel te zuigen viel; maar dan zou men zich vergissen, want door de vleugel-aderen beweegt zich bij de meeste insekten een voortdurende bloedstroom. Men ziet dan ook de boven genoemde mijtenlarven steeds op de aderen van de vleugels vastgehecht, iets, dat men b.v. ook zeer goed kan waarnemen bij de talrijke mijtensoorten, die als larve of in volwassen staat op de achtervleugels van sprinkhanen leven.

Doch niet alleen mijten en hun larven vindt men op insektenvleugels. Een aantal jaren geleden ontdekte ik op de vleugels van een libel een zeer kleine vlieg, die zich met haar zuignuit in een van de vleugeladeren had vastgeboord en ook in de cyaankalium-fles niet losliet. Het was een zeer klein exemplaar, nauweliks een millimeter lang. Het voorwerp

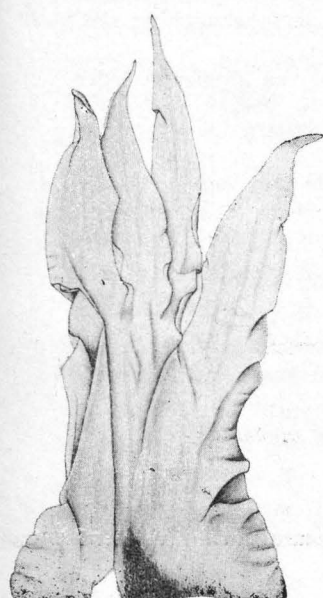
werd door mij ter determinatie naar Europa gezonden, doch is daar waarschijnlijk in 't ongerede geraakt. Gelukkig vond ik verleden jaar weer een libel met eenzelfde soort vlieg op de vleugel en heb ik dit exemplaar aan onze bekende nederlandse dipteroloog Prof. J. C. H. DE MEYERE ter beschrijving gezonden. Deze libellen-parasieten schijnen nogal zeldzaam te zijn; op de vele honderden libellen, die de laatste jaren door mijn handen zijn gegaan, heb ik tot nu toe slechts twee van die diertjes gevonden.

Een paar maanden geleden ontdekte ik nu ook, dat bij nachtvlinders eveneens kleine vliegjes voorkomen. Ze zuigen zich op de boven- of onderkant der vleugels vast en soms kan men meer dan één exemplaar op een enkele vlinder vinden. Ook deze vliegjes bereiken nauweliks de lengte van een millimeter en komen op allerlei nachtvlinders voor, doch voornamelijk op soorten, die traag van beweging zijn. Ze schijnen tamelijk algemeen te wezen, want sedert mijn aandacht eens op dit punt gevestigd was, ving ik er een groot aantal. Als men de gevangen vlinders met wat papiersnippers in een fles doet en er wat chloroform of gasoline bij doet, laten de vliegjes spoedig los en zal men ze op de bodem van de fles vinden.

Kort geleden bracht mijn vrouw van een wandeling een grote Sphingiden-rups mee, waarop twee kleine vliegjes zaten, die zich aan het bloed van de rups te goed deden. Niettegenstaande de rups bij het transport op een takje flink heen en weer geschud was, waren de vliegjes kalm blijven zitten. Ze waren veel groter dan die bij de libellen en vlinders voorkomen, naar schatting bijna twee millimeter. Hun achterlijven waren opgezwollen en groenachtig van het genoten rupsenbloed, dat, zoals bekend, groen van kleur is. Ik zette de rups in een met fijn gaas toegebonden stopfles, om de vliegjes nader te observeren, maar helaas was het gaas niet fijn genoeg, want de volgende morgen bleken ze ontsnapt te zijn. Tot nu toe had ik deze vliegensoort nog niet waargenomen; waarschijnlijk is het een specifieke soort, die uitsluitend van het bloed van rupsen leeft. Mocht een van de lezers van de Tropische Natuur zo fortuinlijk zijn ook dergelijke vliegjes te vangen, dan zal hij de wetenschap een dienst bewijzen, door ze in spiritus gekonserveerd aan Prof. Dr. J. C. H. DE MEYERE, Konservator bij het Zoölogisch Genootschap „Natura Artis Magistra” te Amsterdam, te zenden.

Fort de Kock, Maart 1921.

Edw. JACOBSON.

ABNORMALE BLOEISCHEEDE VAN AMORPHOPHALLUS VARIABILIS BL.

Een lid der Vereeniging te Bandoeng zond ons een bloeischeede van *Amorphophallus variabilis* Bl, die aan den top in vier smalle slippen verdeeld was en daardoor eenigszins aan een deel van een loofblad derzelfde soort deed denken.

Deze Aracea schijnt nogal neiging te hebben tot het voortbrengen van dergelijke afwijkingen; ik heb er vroeger meermalen gevonden,

J. J. S.